Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Psykiatri och Samverkan
Tim Bomanson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-11-10

HSN 2026-0763

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över remiss från Socialdepartementet Slutredovisning av tilläggsuppdraget om stärkt samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri i brottsförebyggande syfte

Ärendebeskrivning
Region Stockholm har beretts möjlighet att lämna synpunkter på remiss från Socialdepartementet - Slutredovisning av tilläggsuppdraget om stärkt samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri i brottsförebyggande syfte (Ds 2026: 18).

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Socialdepartementets slutredovisning av tilläggsuppdraget om stärkt samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri i brottsförebyggande syfte

Ärendets beredning
Ärendet har beretts i psykiatriutskottet

Förslag till beslut
Hälso-och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande och överlämnar det till Socialdepartementet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Regeringen beslutade den 27 juli 2023 att inrätta Delegationen för brottsförebyggande åtgärder inom socialtjänstens område (S 2023:C) vid Socialdepartementet. Delegationen fick i uppdrag att utreda vissa

brottsförebyggande frågor som faller under socialtjänstens ansvar genom att biträda departementet med kunskap, analyser och utredningskapacitet.

Regeringen beslutade den 11 juli 2024 om ett tilläggsuppdrag. Enligt tilläggsuppdraget gavs delegationen i uppdrag att analysera och föreslå hur samverkan mellan socialtjänsten och barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) kan stärkas i ett vålds- och brottsförebyggande syfte.

Överväganden
I slutredovisningen för tilläggsuppdraget redovisar delegationen hur samverkan mellan socialtjänsten och BUP kan stärkas i ett vålds- och brottsförebyggande syfte och lämnar följande förslag:

- Ett nationellt kunskapsstöd bör tas fram i syfte att förbättra kunskapen inom regioner och kommuner om uppdrag och ansvarsområden kring barn och unga i målgruppen. Kunskapsstödet bör behandla på vilket sätt våldsutsatthet hos ett barn kan identifieras samt rutiner för hur arbetet bör gå till vid en sådan upptäckt. Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att ta fram kunskapsstödet samt genomföra kunskapshöjande insatser.

- En centralt placerad konsultationsfunktion bör inrättas i samtliga regioner för att skapa enklare kontaktvägar in till regioner samt möjliggöra bedömning och remittering av barn och unga till rätt vårdnivå. Ett syfte bör vara att ge t.ex. socialtjänst, elevhälsa och primärvård rådgivning kring psykisk ohälsa hos barn och unga i målgruppen. Inom funktionen bör det finnas rutiner för hur våldsutsatthet kan identifieras. Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att stödja regionerna i genomförandet och uppföljningen av arbetet.

- Samverkansformen skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) bör vidareutvecklas genom att vid behov inkludera regionen (R). Regeringen föreslås ge Socialstyrelsen och Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att ta fram rekommendationer för när det bedöms lämpligt att regionen deltar i SSPF. Vidare bör Socialstyrelsen och Brå ges i uppdrag att långsiktigt utveckla, sprida, förvalta och följa upp SSPF och samverkansformen sociala insatsgrupper (SIG).

- Myndigheterna bör också ges i uppdrag att sprida lärdomar från verksamheterna BUP Allvarligt normbrytande beteende (ANB).

- Slutligen föreslås att regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att vidareutveckla arbetet med individbaserad systematisk uppföljning (ISU) för SSPF och SIG och stödja kommuner som vill implementera ISU.

Nedan följer Region Stockholms synpunkter på Slutredovisning av tilläggsuppdraget om stärkt samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri i brottsförebyggande syfte.

Av remissen är det inte tydligt huruvida det förväntas att alla kommuner och regioner, utifrån utredningen, förväntas införa alla arbetssätt eller om förslaget huvudsakligen handlar om att via framför allt Socialstyrelsen ta fram stöd och kunskapsunderlag som sedan kommuner och regioner kan välja att gå vidare med.

För Region Stockholms del pågår ett antal av de initiativ som nämns i utredningen: samarbete kring integrerad vård med Statens institutionsstyrelse (SiS), ANB och deltagande i SIG samt arbete inom vårdmodellen Flexible assertive community treatment (FACT). Risken med många olika initiativ och fora att diskutera liknande frågor är att det blir sårbart och splittrat. Redan organiseringen samverkan kring barn och unga i organiserad brottslighet (BOB) har visat sig vara komplicerad att genomföra. SSPF är en arbetsform som BUP Stockholm inte har erfarenhet av tidigare och det framgår inte av slutredovisningen vilken roll regionen skulle ha i ”SSPF-R”. Att utreda hur och när regionen skulle kunna ha en plats i forumet är dock positivt. Det bör, som även framgår i slutredovisningen understrykas att det inte bör bli för många samverkansforum där BUP:s närvaro kravställs. Region Stockholm vill också framhålla att primärvården kan utgöra en samverkanspart inom området. Inom Region Stockholm pågår exempelvis i samverkan med kommunförbundet och länets kommuner ett utredningsarbete med fokus på tidig upptäckt. Detta syftar till att utveckla samverkansformer för primärvård, elevhälsa och socialtjänst med fokus på barn och unga med psykisk ohälsa.

En kunskapssammanställning om uppdrag kan vara av värde men den behöver i så fall anpassas till lokala förhållanden – som exempel kan nämnas att första linjen vid psykisk ohälsa är organiserad inom olika vårdnivåer på olika sätt i de olika regionerna. Liknande skillnader finns även inom kommunerna. Socialstyrelsen bör därför utforma kunskapsstödet så att dessa lokala förutsättningar går att lägga in.

Med ett gemensamt samordningsuppdrag för psykiatrin skulle det kunna finnas vissa förutsättningar att skapa en central konsultationsfunktion. Det är emellertid ett komplicerat uppdrag och avhängigt övrig organisering av hälso- och sjukvård inom de olika regionerna. På liknande sätt måste det därför finnas en betydande beredskap för variation hur denna funktion ska fungera. Däremot skulle det vara av stort värde med en gemensam beskrivning av innehållet i detta stöd.

Ekonomiska konsekvenser
Region Stockholm anser det vara svårt att bedöma kostnaderna med anledning av utredningens förslag.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Yttrandet i sig innebär inga konsekvenser för patientsäkerheten. Utredningens förslag förväntas innebära positiva konsekvenser för patientsäkerheten om de förverkligas.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Yttrandet i sig innebär inga konsekvenser för jämlik och jämställd vård. Utredningens förslag förväntas innebära positiva konsekvenser för jämlik och jämställd vård om de förverkligas. Det förväntas även innebära positiva konsekvenser ur ett funktionsrättsperspektiv.

Miljökonsekvenser
Yttrandet i sig innebär inga konsekvenser för miljön. Utredningens förslag förväntas ha oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Yttrandet i sig innebär inga administrativa konsekvenser.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Christoffer Bernsköld
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Socialdepartementet
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-11-10